



ת"פ 19356/10/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19356-10-19 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופט ארנון איתן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	פלוני

החלטה

מבוא:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של תקיפה סתם לפי סעיף 382(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), איומים בהתאם לסעיף 192 לחוק העונשין והיזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

2. בכתב האישום, בו פורטו 3 אישומים, תואר שהנאשם והמתלוננת היו נשואים במועדים המתוארים כ-11 שנים ולהם 4 ילדים.

א. **באישום הראשון** תואר שביום 3.12.18, בשעות הצהריים, בעקבות כך שהמתלוננת הסירה את השתתפותה בקבוצת הווטסאפ המשפחתית של הנאשם, ביקש הנאשם מהמתלוננת להעביר לידיו את הטלפון הנייד שלה. המתלוננת ששטפה באותה עת כלים, אמרה שתיתן לו את המכשיר לאחר מכן, או אז תפס הנאשם את המתלוננת בצווארה ודחף אותה אחורה. המתלוננת צעקה שתטלפן למשטרה והנאשם אמר "תזמיני משטרה". בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה סתם.

ב. **באישום השני** תואר שביום 2.12.18, בשעה שאיננה ידועה, שוחח הנאשם עם המתלוננת בטלפון ואמר לה: "תגידי לילדים שאם הם יתנהגו לא יפה אני אשבור להם את העצמות". עם שובו לבית הצדדים שב הנאשם על אמירה זו. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירת איומים.

ג. **באישום השלישי** תואר כי כחודשיים עובר ליום 3.12.18, בשל כעסו על ילדיו, הטיח הנאשם ברצפה מחשב נייד ושבר אותו וכן את הטלפונים הניידים של הילדים. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירה של היזק לרכוש במזיד.

3. במעמד הצגת הסדר הטיעון הודיעה המאשימה שבכפוף לתסקיר חיובי ולכך שלא ייפתחו הליכים נוספים כנגד הנאשם, תעתור היא להרשעה ומאסר מותנה.



תסקירי שירות המבחן:

4. בעניינו של הנאשם הוגשו 3 תסקירים. אביא מתוכם בתמצית.
5. **בתסקיר הראשון**, מיום 27.5.20, תואר הנאשם כבן 42, נשוי למתלוננת כ-13 שנים ואב לארבעה ילדים. תואר שהנאשם עובד כעצמאי במפעלי ים המלח, כמנהל מחסן. משפחת המוצא של הנאשם תוארה בתסקיר. הנאשם הינו יתום משני הוריו, אשר נפטרו לפני למעלה מעשור ממחלות. תואר שהנאשם מתמודד עם מחלת סכרת נעורים אשר בשלה סבל מקשיים בילדותו, וכי נכון למועד כתיבת התסקיר הוא סבל מחוסר איזון שיכול ויוביל לנזקים בריאותיים.
6. מערכת היחסים בין בני הזוג תוארה כתקינה בסה"כ, אך שירות המבחן התרשם שיכול ובני הזוג מנסים להציג אידאליזציה מסוימת ליחסיהם משום תלותה של המתלוננת, עקרת בית, בנאשם כמפרנס יחיד. תואר שגם הנאשם נוטה לריצוי המתלוננת ופינוק ילדיו נוכח צורך רגשי בהשתייכות מאז פטירת הוריו. תואר כי בני הזוג מתקשים בהתמודדות בונה עם קונפליקטים וכי ברקע לאירועים המתוארים בכתב האישום עמדו מתח רב והדרדרות במצבו הגופני של הנאשם, אשר השקיע פחות אנרגיה בבני המשפחה עקב מצבו. שני בני הזוג טענו שכיום חלה רגיעה בקשר ביניהם.
7. שירות המבחן התרשם שברקע לביצוע העבירה קושי בהתמודדות של הנאשם עם מצבי לחץ ותסכול. שני בני הזוג אישרו שהאירועים חריגים להתנהלותו הרגילה של הנאשם ושללו אלימות קודמת. שירות המבחן התרשם שלשני בני הזוג גישה מטשטשת והגנתית כלפי אירועי האישום, בייחוד למתלוננת, וזאת בניסיון להציג פסאדה חיובית של יחסיהם כעת ולמען שמירת שלמות התא המשפחתי.
8. בגורמי הסיכוי ציין שירות המבחן את התרשמותו מכך שלנאשם מערכת ערכים נורמטיבית והתנהלות תקינה בדרכו, וכן שהליך זה היווה עבורו גורם מציב גבול באופן שימנע סיכוי להישנות האירועים.
9. מצד שני צוינו בגורמי הסיכון נטיית המתלוננת לטשטש את חומרת האירועים וקושי של שני בני הזוג בהתמודדות עם קונפליקטים תוך נטייה להדחקת רגשות, דבר אשר הוביל להתפרצות האירועים שתוארו באישום בשל אכזבת הנאשם מיחסי הצדדים. עובדה זו, בצירוף עם הדרדרות במצבו הגופני של הנאשם, צוינו כגורמי סיכון. בתום התסקיר, ובשים לב למצבו של הנאשם, ביקש שירות המבחן להורות על דחיית ההליך לשם מיצוי ההליך השיקומי.
10. **בתסקיר השני** מיום 7.10.20 צוין שבתקופת הדחייה עבר הנאשם אבחון פסיכיאטרי ואובחן כסובל מחרדה. הומלץ על מעקב פסיכיאטרי ותרופתי וכן השתלבות בטיפול נפשי. עוד צוין שהנאשם הוצא לחל"ת בשל התפשטות נגיף הקורונה וכי יכול ויהא בכך מקור לנסיגה רגשית. לאור התרשמות שירות המבחן מנזקקות טיפולית ביקש שירות המבחן דחייה נוספת למתן ההמלצות.
11. **בתסקיר השלישי** מיום 22.3.21 ציין שירות המבחן שהנאשם החל להשתלב בהליך טיפולי פסיכותרפסטי במרכז לבריאות הנפש אליו הופנה מקופה"ח. הוא נעזר בטיפול ודיווח על שיפור במצבו. הנאשם הביע רצון להמשיך להסתייע בטיפול ומסר שמזה כחצי שנה לא חווה התקפי חרדה. גם



המתלוננת דיווחה על רגיעה במצבו של הנאשם ושיפור ביחסי הצדדים ובאווירה הכללית בבית. באופן כללי בני הזוג שבו ושללו אירועי אלימות קודמים אך ציינו שהטיפול סייע לאיזון ביחסים ביניהם ובינם לבין ילדיהם ולרגיעה כללית בבית.

12. הצדדים מסרו שהם חוששים שהרשעת הנאשם תוביל לסיכול קבלתם כחברי משק ביישוב בו הם מתגוררים. עוד הביעו חשש שהטלת עונש מאסר על הנאשם, אף בעבודות שירות, תוביל לפגיעה תעסוקתית בנאשם ואף לפיטוריו - שעה שהנאשם הוא מפרנס יחיד של משפחתו.

13. בשים לב לשיקולים שפורטו לעניין הכשלת קבלת בני הזוג כחברי יישוב, ולאור הפגיעה הצפויה בעיסוקו של הנאשם וכן במטרה למנוע מתחים נוספים בין בני הזוג, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם. עוד הומלץ כי תוטל על הנאשם ענישה חינוכית הרתעתית בדמות צו של"צ בהיקף 160 שעות, התחייבות מביצוע עבירות דומות וצו מבחן למשך שנה.

תמצית טיעוני הצדדים:

14. בטיעוניה לעונש ציינה המאשימה את העובדה שכתב האישום כולל בתוכו 3 אישומים, במועדים שונים, בהם פעל הנאשם באלימות כלפי בני משפחתו. נטען שבמעשיו פגע הנאשם בשלוות נפשם של המתלוננת והילדים, וכן פגע בשלמות גופה של המתלוננת ובשלטון החוק.

15. המאשימה טענה שמתחם הענישה בגין כל אחד מהמקרים נע בין מאסר מותנה ועד ל-6 חודשי מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות. נטען שמתסקיר שירות המבחן ניתן להתרשם משינוי לטובה שחל בנאשם עקב השתתפותו בטיפול והדברים אושרו ע"י המתלוננת. לאור האמור עותרת המאשימה לקבל את העונש שהומלץ בתסקיר, בדמות צו ל-160 שעות של"צ, מאסר מותנה, התחייבות וצו מבחן.

16. באשר לסוגיית ההרשעה טענה המאשימה שנוכח חומרת העבירה לא ניתן לקבל את ההמלצה לביטולה. בנוסף, הנאשם לא הוכיח פגיעה ממשית וקונקרטית בשיקומו ולא הוצגו ראיות לפגיעה הנטענת.

17. במענה השיבה ההגנה שכפי שתואר בתסקיר, הרקע לאירועים שפורטו באישום נובעים מהדרדרות במצבו הפיזי של הנאשם. באותה תקופה נאמר לנאשם שעקב מצבו הוא עתיד לאבד את מאור עיניו והוא החל בטיפול לייזר כואבים. הדבר העצים את החרדות מהן סובל הנאשם. בהתאם להמלצת שירות המבחן החל הנאשם בטיפול פסיכולוגי והוא מתמיד בו ברציפות, תוך הירתמות מלאה לטיפול. חל שיפור ממשי בחיי המשפחה ובזוגיות.

18. הסנגור טען שהאירועים אינם בעלי חומרה רבה ושאיננו כחודשיים ואשר בסיסם במצבו הנפשי והפיזי של הנאשם. הנאשם הוכיח סיכוי ממש לשיקום, וכן הוכיח שייגרם לו נזק ממשי מהרשעתו שכן הנאשם טרם החל בהליכי קבלה ליישוב, עקב ההליך המתנהל נגדו, וזאת מאחר ואין באפשרותו להציג תעודת יושר לוועדת הקבלה, כנדרש. הסנגור אמנם לא הצליח לקבל הנחייה רשמית וכתובה מטעם וועדת הקבלה, אך בסעיף 8 להנחיות רשם האגודות השיתופיות צוין שרישום פלילי מהווה עילה לסירוב לקבל חבר לאגודה שיתופית. באופן זה תיפגע גם המתלוננת מהרשעתו של הנאשם. עוד הפנה



הסנגור לפסיקה מתאימה לפיה ניתן לבטל הרשעה במקרים דומים, אחד מהם אף כאשר הנאשם לא נטל אחריות לביצוע המעשים ובמקרה נוסף כאשר הנאשם לא נטל חלק בהליך טיפולי ולא הוכח נזק קונקרטי.

19. בתום הדברים ביקש הנאשם להוסיף כי הוא מתבייש במעשים ומצר עליהם. הנאשם הסביר שבאותם מועדים חווה חרדות קשות אשר השפיעו עליו בכל המישורים ואילו כעת הוא מטופל ובריא.

דין והכרעה:

20. כאמור, במקרה שלפני הצדדים אינם חלוקים בשאלת העונש, אלא בשאלת ההרשעה בלבד.

21. הכלל במשפט הפלילי קובע כי נאשם שהוכחה אשמתו ונקבע כי ביצע עבירה, יורשע בדין ויישא בעונשו. הימנעות מהרשעה, הינה חריג לכלל זה, והשימוש בו נעשה במשורה בהתאם לכללים שהתוו בפסיקת בית המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר דין לתוצאה של אי הרשעה "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לחומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 **גדעון רומנו נגד מדינת ישראל** (21.8.85)).

22. בפסק הדין המנחה בעניין זה, ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (3) 337, נקבעו שני תנאים מצטברים, המאפשרים להימנע מהרשעה ביחס לנאשם שנקבע לגביו כי ביצע עבירה. "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..."

23. בפסיקה מאוחרת יותר נקבע שאי הרשעתו של נאשם, שאשמתו הוכחה, היא חריג לכלל שכן יש בה מימד של פגיעה בעקרון השוויון בפני הדין. לפיכך נקבע שבתי המשפט מצווים לעשות שימוש מושכל וזהיר בסמכות שניתנה להם על פי סעיף 71א(ב) לחוק העונשין ולהימנע מהרשעת נאשם רק במקרים חריגים בהם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, וזאת בכדי למנוע פגיעה מהותית בעקרון השוויון בפני החוק ובשיקולי ענישה אחרים. (ראו בהרחבה: ע"פ 1082/06 **מיכאל שוראקי נ' מדינת ישראל** (20.6.06); וכן השוו אודות השימוש החריג בסעיף אי ההרשעה: רע"פ 1666/05 **יאיר סטבסקי נ' מדינת ישראל** (24.03.05); ע"פ 1042/03 **מצרפס שותפות מוגבלת בע"מ (1974) נ' מדינת ישראל**, נח(1) 721 (2003)).

24. בע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3), 685, (17.8.00) נקבע כי: "משמתבקש בית המשפט לשקול אימתי יחיל את הכלל המדבר בחובת הרשעה ומתי יחיל את החריג בדבר הימנעות מהרשעה, נדרש איזון שיקולים המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם... במאזן השיקולים האמור גובר בדרך כלל השיקול הציבורי ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך הרשעת העבירין, וזאת, לרוב, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי מההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה והנזק הצפוי לעברייין מההרשעה".

25. בספרו **על סדר הדין בפלילים** (חלק שני, תשס"ג, 1105) ציין המלומד קדמי כי "בנסיבות נדירות



ביותר, כאשר יש בעצם ההרשעה משום תגובה חריפה באורח קיצוני למעשה העבירה מחד גיסא, ובנסיבות העניין אין מקום לענישה אלא להעמידה במבחן. נסיבות נדירות כאלה נוצרות בדרך כלל על רקע נסיבות אישיות - כגון: גיל, מצב בריאות, מוצא משפחתי - כאשר ההרשעה כמוה כ'מכת מוות' לנאשם."

26. עוד נקבע בפסיקה שאחד השיקולים המהותיים שייטו את הכף לטובת אי הרשעה הינו כאשר בית המשפט משתכנע שהנאשם הפנים את חומרת מעשיו והביע חרטה לגביהם (ראו: ת"פ 40200/99 **מדינת ישראל נ' שלמה איזנברג** (10.02.04)).

27. הצדדים כאמור חלוקים בשאלת ההרשעה, כאשר כל צד עותר לאמץ את עמדתו. מחד, טענת ההגנה, לפיה המדובר בנאשם שהודה במעשה, נעדר עבר פלילי, שזו הסתבכותו הראשונה והיחידה בפלילים ומצד שני עמדת המאשימה לפיה נוכח חומרת המעשים אין להורות על ביטול ההרשעה.

28. בפסיקת בתי משפט השלום ניתן למצוא מקרים רבים בהם בוטלה הרשעת נאשם בגין עבירות אלימות במשפחה.

ראו לדוגמה: ת"פ 26766-10-14 **מדינת ישראל נ' מאור נאומן** (נבו 21.02.2016); ת"פ 6326-12-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (נבו 19.04.2017) ועוד.

29. עם זאת במקרים רבים נוספים נקבע שנוכח חומרתן של עבירות אלימות במשפחה, לאור הסיכון הרב הנובע מהן, באופן כללי אין מקום לבטל הרשעה בסוג עבירות זה.

כך לדוגמה: ת"פ 30739-05-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (נבו 10.11.2016); ת"פ 6990-03-13 **מדינת ישראל משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' פלוני** (נבו 02.10.2014); וכן- ת"פ 30031-09-15 **מדינת ישראל נ' ויטלי גרין** (נבו 01.06.2017) בו נקבע כי: "סבורתני כי בשים לב למעשים האמורים, נדרש גם נדרש כי יוטל על הנאשם אותו כתם פלילי, וטוב שידע כי בית המשפט לא ינקוט בסבלנות ובסובלנות כלפי הנוהגים באלימות כלפי בנות זוגם, לא כל שכן באלימות כה חמורה".

30. בת"פ 14367-06-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.04.15) הפנה בית המשפט לכך שבפסיקת בית המשפט העליון צוין שבמקרים של אלימות במשפחה, הכוללים בתוכם רכיב של פגיעה פיזית ממשית במתלוננת, הרי שיש להימנע מביטול ההרשעה על אף נזק שייגרם לנאשם. באותו המקרה הורה בית המשפט על ביטול הרשעה, זאת משום שהתקיפה שנדונה כללה את השלכת הטלפון הנייד של המתלוננת ללא תקיפה ממשית שלה.

ומן הכלל אל הפרט:

31. ראשית אציין כי על דרך הכלל איני סבור שיש מקום להורות על ביטול הרשעה בעבירות אלימות במשפחה, וזאת למעט במקרים חריגים ויוצאי דופן. עבירות האלימות במשפחה הן מסוג העבירות שחומרתן כה רבה ורעה, ותוצאתן, במקרים רבים כה קשה, עד שאין כמעט מקום להתחשב בנזק שייגרם לנאשם, על פני הנזק שנגרם לנפגעי העבירה, וכן מתוך שיקולים הנוגעים בהרתעת הרבים.



32. יחד עם זאת, מצאתי שהמקרה שלפני נכנס בגדר החריגים המצדיקים סטייה מקביעה זו, וזאת מטעמים אלו:

א. הוכח לסבירות דעתי שהאירועים נשואי האישום נבעו ממצבו הרפואי והנפשי של הנאשם ודברים אלו התבררו בדיעבד, לאחר מעשה. אבהיר דבריי. אין חולק שבני הזוג היו נשואים זל"ז 11 שנים טרום האירועים שתוארו בכתב האישום. המתלוננת טענה, ושירות המבחן התרשם כדבריה, שהנאשם אינו אדם אלים ובתקופות שקדמו לאירועים נשואי האישום לא נקט באלימות כלפי משפחתו. עוד אין חולק שהנאשם סובל מסכרת נעורים וכי לא היה מאוזן בתקופת האירועים. האירועים נשואי האישום אירעו במהלך תקופה קצרה יחסית, כחודשיים, ובדיעבד התברר שבאותה תקופה סבל הנאשם מהתקפי חרדה בלתי מאובחנים, שיכול ונבעו גם מחוסר האיזון בו היה שרוי. כל האמור הוביל אותי למסקנה שיש קשר הדוק בין מצבו הפיזי-פסיכיאטרי של הנאשם במועד האירוע ובין אירועי התקיפה, ובדיעבד התברר שהטיפול בנאשם אכן היטיב את מצבו ומנע הישנות אירועים דומים בהמשך.

ב. חרף חריגות ביטול ההרשעה בעבירות אלימות במשפחה, הרי שחלק משמעותי ואינהרנטי שיישקל בסוגיה זו הוא השיקול של חומרת העבירה. במקרה שלפני, ומבלי להמעיט בחומרתה, המדובר בתקיפה נמוכה יחסית במדרג עבירות התקיפה, כאשר התבטא המעשה באחיזת המתלוננת בצווארה ודחיפתה, אך מיד כשאמרה לו שתתקשר למשטרה, חדל הנאשם את האירוע, כך שלמעשה המדובר בפעולת דחיפה בלבד. אף במעשה המיוחס לנאשם במסגרת אישום 3, קיים ממד של חומרה באופן בו נעשה.

ג. בנוסף אני סבור שההליך המשפטי היווה עבור הנאשם זרז אמיתי לטיפול ושינוי בחייו, ואכן הנאשם והמתלוננת העידו על שינוי ממשי שחל בחייהם בעקבות הטיפול בו משתתף הנאשם. בנוסף, המלצת שירות המבחן הינה להמשיך הטיפול במסגרת בו הוא נתון, כאשר הצו בעתיד יישא אופי פיקוחי-עד להשלמתו. במצב דברים זה השיג ההליך המשפטי לטעמי את הרצוי, הנאשם עובר הליך טיפולי-שיקומי וסיכויי להשלימו בהצלחה הינו גבוה, ומצדיק את אימוץ ההמלצה, באופן שיחזק בין היתר את בטחונו העצמי ורצונו של הנאשם בהמשך השינוי שהוא עורך בחייו.

ד. מעבר לאמור, חרף העובדה שהנושא לא הוכח בראיות ממשיות, יש להניח שיש ממש בטענת הנאשם לפיה הרשעתו בדין תחבל בסיכויי בני הזוג להתקבל כחברים ביישוב בו הם מתגוררים, זאת מעבר לטעמים הנוספים עליהם עומד שירות המבחן בתסקירו, והטענה הינה מסתברת והגיונית בעיני שכן לרוב נדרשת הצגת תעודת יושר בוועדות קבלה מעין אלו.

33. בשים לב לכל השיקולים האמורים -מצאתי לאמץ את עמדת שירות המבחן ולהורות על ביטול הרשעתו של הנאשם, אך בהיקף שעות של"צ רחב יותר.

34. מאחר והצדדים אינם חלוקים בשאלת העונש הרי שאני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. הרשעתו בדין של הנאשם מבוטלת, תוך קביעה שהנאשם ביצע את העבירות בהן הודה.

ב. צו שירות לתועלת הציבור בהיקף 200 שעות בהתאם לתוכנית אותה יגיש שירות



המבחן לאישור בית המשפט בתוך 60 יום.

ג. צו מבחן למשך שנה.

ד. התחייבות ע"ס 3500 ₪ שלא יעבור את העבירות בהן נקבעה אשמתו במשך שנה מהיום.

35. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתנה היום, כ"ד אייר תשפ"א, 06 מאי 2021, בהעדר הצדדים.